

Instrukční list pro bezpečné použití

Evropské nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) reguluje sdělování informací o nebezpečných látkách a přípravných prostřednictvím bezpečnostních listů (BL). Naše výrobky z nekonečných skleněných vláken jsou považovány za PŘEDMĚTY, a proto nejsou BL z hlediska nařízení REACH pro tyto výrobky povinné.

Saint-Gobain Technical Fabrics Europe se rozhodl poskytovat našim zákazníkům odpovídající informace o bezpečném zacházení a používání sklovláknitých výrobků prostřednictvím **Instrukčního listu pro bezpečné použití**.

1 – IDENTIFIKACE SPOLEČNOSTI A VÝROBKU

VÝROBCE:

Ředitelství:

Saint-Gobain Technical Fabrics Europe
517, avenue de la Boisse
F-73000 Chambéry Cedex
☎ : +33 4 79 68 32 39

Výrobní závody:

Saint-Gobain Hornstein Glastextil GmbH
Industriestraße II/7
A-7053 Hornstein

Vertex Glass Mat. s.r.o.
Sokolovská 106
CZ-57021 Litomyšl

Saint-Gobain Isover Benelux B.V.
Parallelweg 10
NL-4878 AH-Etten-Leur

Saint-Gobain Vetrotex Italia SpA
Via Piave 29
I-17047 Vado Ligure

Saint-Gobain Velimat S.p.z.o.o.
Ul. Biecka 11
PL-38-300 Gorlice

Saint-Gobain Vertex , s.r.o., Závod 1
Sokolovska 106
CZ-57021 Litomyšl

Saint-Gobain Vertex, s.r.o., Závod 4
Pod Hradbami 17
CZ-67211 Moravsky Krumlov

Vertex Fabrics, s.r.o.
Sokolovská 106
CZ-57021 Litomyšl

Saint-Gobain ICASA, S.A.
Pol. Ind. Bayas, 48-49-81-82
ES-09200 Miranda de Ebro

OZNAČENÍ VÝROBKU:

“Tkané a netkané technické textilie”

NÁZVOSLOVÍ:

Mřížkové tkaniny	Samolepicí pásy (pásy Fiba)
Sítě proti hmyzu	Tapety
Rohože ze sekaných pramenů	Kladené síťoviny
Vlies	RECO tkaniny
E – tkaniny	TECO tkaniny
Tkaniny pro vyztužování brusných kotoučů	

2 – IDENTIFIKACE RIZIK

Tyto produkty vyrobené ze skleněných vláken o průměru vyšším než 3 μm **nejsou klasifikovány jako nebezpečné** podle evropské směrnice 67/548/EHS a jejích nejnovějších změn a doplňků. Mechanické podráždění (svědění), eventuelně alergie (velmi vyjimečně) mohou být vyvolané prachem vzniklým při zpracování těchto produktů. Za určitých podmínek se může z některých výrobků uvolňovat formaldehyd a ostatní nebezpečné látky (viz kapitola 3 – Složení a informace o složkách).

3 - SLOŽENÍ A INFORMACE O SLOŽKÁCH

Výrobky ze skleněných vláken jsou předměty ve smyslu nařízení REACH (1907/2006/ES).

Tyto předměty jsou směsi **E SKLA** (sklo s velmi nízkým obsahem alkálií) nebo **C SKLA** (sklo s velmi vysokým obsahem alkálií a nízkým obsahem oxidu hlinitého) ve formě nekonečných vláken a **LUBRIKACE** s přísadkou **POJIVA** nebo **IMPREGNACE**.

Kód CAS skleněných vláken je 65997-17-3 (odpovídající oxidům použitým pro výrobu).

E SKLO je sklo s velmi nízkým obsahem alkalických látek.

C SKLO je sklo s velmi vysokým obsahem alkalických látek a nízkým obsahem oxidu hlinitého.

LUBRIKACE je směs chemických látek aplikovaných na skleněná vlákna v maximálním množství 3 % - obecněji v rozmezí 1 až 1,5 hmotnostních %.

Prosinec 2009 2/9

Většina této směsi je tvořena v zásadě nereaktivními polymery o vysoké molekulární hmotnosti, často s přírodními ingrediencemi (škroby) bez reaktivních skupin, které nejsou vedeny jako látky v přílohách EINECS nebo ELINCS.

Dalším typem přísad (někdy přítomným v téměř všech lubrikacích) je určitý člen skupiny organických silanů. Tyto výrobky jsou zahrnuty na seznamech výrobků vyžadujících označení „nebezpečný produkt“ v čistém stavu.

Výrobce považuje toto riziko za zanedbatelné, neboť i když jsou uvedeny v seznamu jako nebezpečné produkty, jejich koncentrace je extrémně nízká a během výroby skleněných vláken dochází k jejich polymerizaci.

V lubrikacích mohou být použity další produkty často působící jako lubrikanty.

POJIVA jsou v případě vliesů fenol-formaldehydové, melamin-formaldehydové nebo močovino-formaldehydové pryskyřice na bázi vody; polyvinylové, akrylové nebo jiné latexové emulze, škrob; nebo směsi těchto pojiv. Jejich obsah ve skleněných vliesech je v rozmezí 5 až 30 hmotnostních %.

IMPREGNACÍ jsou v případě tkanin pro vyztužování brusných kotoučů obvykle fenolové pryskyřice a některé polyuretanové pryskyřice. Jejich obsah se v konečném produktu pohybuje v rozmezí 26 – 33 hmotnostních % a u některých výrobků může být až 50%.

IMPREGNACÍ jsou v případě tapet, mřížkových tkanin, RECO, E-tkanin a kladených síťovin přípravky na bázi polyvinylalkoholu (kladené síťoviny), polymeru etylvinylacetátu (tapety, RECO, E-tkaniny) a vodní disperze styrenbutadienu (mřížkové tkaniny).

Pro **rohože ze sekaných pramenů** se používají pojiva na bázi polyvinylacetátu nebo nenasyčeného polyesteru.

IMPREGNACÍ je v případě sítí proti hmyzu impregnace na bázi polyvinylchloridu s PVC změkčovadlem.

Obsah polyvinylchloridu (CAS 9002-86-2) < 40 hmotnostních %

Obsah di-isononylfthalátu (CAS 28553-12-0) < 20 hmotnostních %

Nebezpečné látky, které se mohou uvolňovat ze sklovláknitých technických textilií:

Výrobek	Pojivo	Impregnace
Vlies	Obsah formaldehydu < 0,1 hmotnostních %	Ne
Tkaniny pro vyztužování brusných kotoučů	Ne	Fenol < 1 hm. % Formaldehyde < 0,1 hm. % Methanol < 0,1 hm. % Hexamethylentetraaminu < 0,1 hm. %

Naše výrobky ze skleněných vláken neobsahují žádné látky typu SVHC (látky vzbuzující mimořádné obavy).

4 - POKYNY PRO PRVNÍ POMOC

Všeobecné informace: Nepožadují se žádná specifická opatření.

Po vdechnutí: V případě expozice extrémně prašnému prostředí při zpracování zajistěte čerstvý vzduch, v případě problémů kontaktujte lékaře.

Po kontaktu s pokožkou: V případě nutnosti (práce ve velmi prašném prostředí) okamžitě omyjte mýdlovou vodou a důkladně opláchněte. Neprovádějte drhnutí nebo škrábání zasažených míst. Pokud přetrvává podráždění pokožky, obraťte se na lékařskou pomoc.

Po kontaktu s očima: Po dobu několika minut provádějte výplach otevřeného oka pod tekoucí vodou a v případě potřeby přivolejte lékaře. Nemněte si oči.

5 - OPATŘENÍ PRO ZDOLÁVÁNÍ POŽÁRU

Skleněná vlákna nejsou hořlavá, jedná se o nehořlavý materiál, který nepodporuje hoření. Hořlavé jsou pouze obaly (plastová fólie, papír, lepenka, dřevo) a malá množství lubrikace nebo pojiv/PVC, při jejichž hoření může dojít k uvolnění nebezpečných plynů.

Vhodné hasicí prostředky:

CO₂, prášek nebo proud vody. Větší požáry likvidujte za použití proudu vody nebo pěny odolné vůči alkoholu.

Ochranné pomůcky:

Nevdechujte zplodiny vznikající při hoření.

Používejte plně ochranný oděv včetně dýchacích přístrojů.

6 - OPATŘENÍ V PŘÍPADĚ NÁHODNÉHO ÚNIKU

OSOBNÍ OCHRANA:

Zabraňte kontaktu s pokožkou a očima pokud je tímto způsobem generováno prašné prostředí. Viz kapitola 8 s dalšími pokyny.

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

Nepožadují se žádná zvláštní opatření – všechny druhy sklovláknitého odpadu se považují za **inertní průmyslové odpady** nebo **běžné průmyslové odpady**, kromě tkanin pro

vyztužování brusných kotoučů, které mohou být v závislosti na místních právních předpisech definovány jako nebezpečný odpad.

ČIŠTĚNÍ:

Vysávání, zametání nebo přemístění lopatou do kontejnerů běžně používaných pro sklovláknitý odpad (selektivní nakládání s odpadem).

7 - POKYNY PRO MANIPULACI A SKLADOVÁNÍ

MANIPULACE:

Je důležité předcházet déletrvajícím kontaktu s pokožkou: používejte ochranné pomůcky, jak je uvedeno v kapitole 8.

Zabraňte a minimalizujte tvorbu prachu při zpracovávání výrobků.

V případě tvorby prachu zajistěte vhodné lokální odsávání u zpracovatelské technologie.

SKLADOVÁNÍ:

Technická opatření: Dodržujte postupy pro stohování, jež jsou doporučeny pro každý typ výrobku.

Skladovací podmínky: Skladujte mimo místa s nadměrnou vlhkostí, aby se zabránilo poškození výrobku a obalových materiálů, jež by mohlo vést k bezpečnostním problémům při skladování.

Składujte v řádně větraném prostoru a uchovávejte mimo přímý dosah slunečního světla.

8 - OMEZOVÁNÍ EXPOZICE A OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY

Složky s expozičními hodnotami, jež vyžadují monitoring na pracovišti:

Nekonečná skleněná vlákna nejsou respirabilní, nicméně určité mechanické procesy mohou vést k tvorbě vzduchem přenášeného prachu či vláken (viz kapitola 11). Při takovýchto aplikacích je nutné provést monitoring pracoviště a prověřit soulad s expozičními limity pro celkový prach, případně vdechovatelnou frakci.

V případě tkanin pro vyztužování brusných kotoučů a vliesů se z produktů - v závislosti na zacházení a použití - může uvolňovat malé množství chemických látek uvedených v kapitole "3 – Složení". Zejména pokud je produkt při zpracování zahříván nebo skladován v uzavřených a špatně větraných místnostech, je třeba monitorovat expoziční úroveň na pracovišti.

Technické zabezpečení:

Zajistěte lokální odsávání a/nebo celkový větrací systém zajišťující zachování nízkých expozičních hodnot.

Osobní ochranné prostředky:

Ochrana dýchacího ústrojí:

Během činností, při nichž dochází k uvolňování vysokých množství prachu, použijte schválené prachové masky (dle norem EHS) minimálně typu FP1 nebo raději FP2.

Ochrana rukou a jiných exponovaných částí těla:

Rukavice na ruce, oděvy s dlouhými rukávy a dlouhé pracovní kalhoty pro prevenci podráždění. Lidé s jemnou pokožkou by měli nanést ochranný krém na exponované části pokožky.

Ochrana očí: ochranné brýle (nebo masky) popř. bezpečnostní brýle.

9 - FYZIKÁLNÍ A CHEMICKÉ VLASTNOSTI

FYZIKÁLNÍ SKUPENSTVÍ: pevné

TVAR: role nebo proužky impregnované textilie, vliesy, výseky tkanin pro vyztužování brusných kotoučů

BARVA: bílá nebo žlutavě bílá, černá, šedá

VŮNĚ: při otevření balení může být slabě cítit fenol nebo metanol (tkaniny pro vyztužování brusných kotoučů)

BOD MĚKNUTÍ: přibl. 850 °C (E sklo) a 690 °C (C sklo)

BOD TÁNÍ: nevztahuje se

TEPLOTA ROZKLADU: Rozkládat se při teplotě 200 °C začínají pouze některé komponenty lubrikací, pojiv a impregnačí.

BOD VZPLANUTÍ: žádný

VÝBUŠNÉ VLASTNOSTI: žádné

HUSTOTA (roztavené sklo): 2,6 g / cm³.

ROZPUSTNOST: Velmi nízká rozpustnost ve vodě. Lubrikace a impregnační pryskyřice se mohou částečně (a dokonce i úplně) rozpouštět ve většině organických rozpouštědel.

10 - STÁLOST A REAKTIVITA

CHEMICKÁ STABILITA

Stabilní za podmínek normálního použití a skladování a za normálně předvídatelných podmínek použití. Jak bylo uvedeno výše, při zpracování za vysokých teplot nebo nevhodném skladování může dojít k uvolňování některých chemických látek.

NEBEZPEČNÉ REAKCE

Nepředpokládají se žádné chemické nebezpečné reakce.

NEBEZPEČNÉ PRODUKTY ROZKLADU

Viz kapitola 5, kde jsou uvedeny nebezpečné produkty rozkladu vznikající při požáru.

11 a) - TOXIKOLOGICKÉ INFORMACE

(Skleněná vlákna)

AKUTNÍ TOXICITA: nerelevantní

LOKALIZOVANÉ EFEKTY: **možnost dočasných podráždění**

Toto podráždění je čistě mechanické a dočasné povahy. Podráždění zmizí, když dojde k ukončení expozice. Může mít vliv na pokožku, oči a horní dýchací ústrojí. V Evropě se mechanické podráždění nepovažuje za zdravotní riziko ve smyslu evropských směrnic 67/548/EHS pro nebezpečné produkty. To je potvrzeno skutečností, že směrnice ES 97/69/ES pro minerální vlákna neuvádí potřebu používat označení Xi (dráždivý), ani klasifikaci pro nekonečná skleněná vlákna.

CITLIVOST: byly deklarovány určité **alergie** na nekonečná skleněná vlákna.

DLOUHODOBÁ TOXICITA:

Nekonečná skleněná vlákna nejsou respirabilní (tj. nepronikají plicními sklípký) z důvodu průměru vláken < 3 µm.

Zákonné požadavky:

V návaznosti na závěry IARC platí, že **skleněná vlákna nejsou klasifikována jako karcinogenní**. Jsou zařazena do **skupiny 3 IARC**. Tato klasifikace byla potvrzena pracovní skupinou IARC během jejího jednání v říjnu 2001 a v nejnovějším vydání monografií IARC o hodnocení karcinogenních rizik na lidské zdraví - svazek 81, o umělých skelných látkách vydaný v roce 2002.

Ke stejným závěrům dospěla Mezinárodní organizace práce (ILO) a CSIP (Mezinárodní program pro chemickou bezpečnost) na kongresu konaném v roce 1987.

Směrnice Evropské komise 97/69/ES ze dne 5. 12. 1997, která je 23. novelou směrnice 67/548/EHS o klasifikaci, balení a značení nebezpečných látek, nepovažuje za nezbytné zahrnout skleněná vlákna mezi látky s karcinogenními riziky.

OSHA (Správa BOZP) a NTP (Národní toxikologický program USA), jež jsou oficiálními americkými organizacemi v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, neuvádějí výrobky ze skleněných vláken jako nebezpečné látky a ACGIH (Americká konference státních průmyslových hygieniků) je klasifikovala jako A4 (látky neklasifikované jako

Prosinec 2009 7/9

karcinogenní pro člověka). Tyto produkty nejsou klasifikovány Kanadskými předpisy pro regulované produkty (CPR).

MUTAGENNÍ RIZIKA, TERATOGENNÍ RIZIKA, RIZIKA PRO REPRODUKCI: žádná známá rizika.

11 b) - TOXIKOLOGICKÉ INFORMACE

(Ostatní složky pojiv a impregnací)

Některé látky tvořící součást komponentů pro aplikované pojiva a impregnace, které jsou specifikované v kapitole „3 – Složení a informace o složkách“ se vyznačují určitými nebezpečnými vlastnostmi – viz příslušné dokumenty a standardy v oblasti legislativy a vědeckých poznatků.

12 - EKOLOGICKÉ INFORMACE

Neočekává se, že by tyto výrobky způsobovaly negativní účinky na zvířata, rostliny či ryby.

13 – POKYNY K ZNEŠKODŇOVÁNÍ

V závislosti na místně platných předpisech je možno odpady ze skleněných vláken považovat buď za **inertní odpad** nebo za **běžný průmyslový odpad**, kromě tkanin pro vyztužování brusných kotoučů, které mohou být v závislosti na místních právních předpisech definovány jako nebezpečný odpad.

Jako takové mohou být ukládány na skládkách schválených pro tyto kategorie.

Menší množství je možno likvidovat spolu se směsným komunálním odpadem.

14 – INFORMACE PRO PŘEPRAVU

MEZINÁRODNÍ PŘEDPISY:

Skleněné produkty nejsou považovány dopravními předpisy (IMDG, ADR/RID, ICAO/IATA, DOT, TDG, MEX) za nebezpečné zboží.

15 - INFORMACE O PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH

Výrobky z nekonečných skleněných vláken nevyžadují označení pro nebezpečné výrobky (viz kapitola 11).

Výrobky ze skleněné příze jsou předměty a z tohoto důvodu nemusejí být ve většině zemí klasifikovány, například v Evropě se jedná o seznam EINECS, pro USA o seznamy ELINCS, TSCA, pro Kanadu o seznam DSL a NDSL, CSCL pro Japonsko, AICS pro Austrálii, PICCS pro Filipíny, KECL pro Jižní Koreu, atd.

16 - DALŠÍ INFORMACE

Informace poskytnuté v tomto dokumentu jsou založeny na nejlepších znalostech k uvedenému datu. Kromě toho upozorňujeme uživatele na možná rizika, pokud se bude výrobek používat pro jakékoliv jiné účely, než jsou ty, pro které byl určen.